

Лукіна Л.Р. Тестування як ефективний засіб організації контролю у навчанні польської мови. Наука. Освіта. Молодь: матеріали XIII Всеукраїнської наукової конференції студентів та молодих науковців (Умань, 22 квітня 2020 р.) / за ред. О. Безлюдного. – Умань: Візаві, 2020. – 310 с. – с. 139 – 142.

Ключові слова: педагогічний контроль, цілі навчання, тестування, лінгводидактичний тест, форма контролю, письмова робота.

ТЕСТУВАННЯ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ОРГАНІЗАЦІЇ КОНТРОЛЮ У НАВЧАННІ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ

Педагогічний контроль в школі проводиться таким чином, щоб кожна тема була педагогічно і методично завершеною, щоб учні проходили повний цикл процесу засвоєння – від первинного сприйняття змісту до закріплення і застосування засвоєної інформації в моделях реальної практики.

Питаннями контролю у навчанні іноземної мови займаються багато авторів (Володін Н.В., Горчев А.Ю., Зельг Р.І. та багато інших). Однак, прийоми перевірки та обліку знань, умінь, навичок, методики їх організації та проведення не втратили своєї актуальності.

Орієнтуючись на цілі і завдання навчання, в даний час вирішується ряд проблем, пов'язаних із здійсненням контролю. До них відносяться перш за все виділення об'єктів контролю і вибір найбільш надійних і ефективних форм його реалізації. Тільки співвіднесений з поставленими цілями і завданнями, осмислений і правильно організований контроль може сприяти досягненню цілей і завдань навчання[6, с. 155].

До теперішнього часу в шкільній практиці перевірки навичок учнів склалися дві основні форми контролю: усне опитування і письмова робота. Кожна з них, маючи певні позитивні сторони, має і цілу низку істотних недоліків. Так, усне опитування є вибірковою формою контролю знань окремих учнів, що забирає значний обсяг дорогоцінного часу на

уроці. Письмова робота надзвичайно трудомістка і не оперативна. Найчастіше вчитель, не встигнувши впоратися з перевіркою робіт учнів, починає наступний урок без інформації про те, які розділи попереднього матеріалу не були засвоєні учнями в достатній мірі [5, с. 62].

Вільною від цих недоліків є форма контролю у вигляді тестових завдань. Вона може з успіхом застосовуватися для поточної перевірки знань і навичок. Тоді, оперативно перевіряючи роботи, вчитель зможе своєчасно відкоригувати виклад матеріалу наступного уроку, приділивши більше уваги погано засвоєному матеріалу. Відсутність трудомісткої перевірки письмових робіт дозволяє досить часто проводити контрольні заходи, створюючи в учнів відчуття тотального контролю знань.

Тестові завдання містять запитання, відповіді на які вимагають всебічного використання набутих знань і навичок та сприяють до підготовки вирішення нових, більш складних питань [4, с. 310].

Тестування є важливим засобом розвитку пізнавальної діяльності учнів, удосконалення, закріплення і практичного застосування знань, умінь, навичок. Воно є невід'ємною частиною узагальнюючого уроку, сприяє формуванню стійких та усвідомлених знань, дає можливість кожному учневі працювати в доступному йому темпі, з поступовим переходом від одного рівня розвитку знань до іншого. Тому завдання тестів складається з урахуванням різного рівня підготовки учнів

Тестовий контроль широко застосовується на всіх рівнях навчання, починаючи з тренувального контролю і закінчуючи самопідготовкою. Тестування є значним кроком на шляху розвитку методики контролю за засвоєнням учнями навчального матеріалу. Введення тестування дозволяє здійснити плавний перехід від суб'єктивних і багато в чому інтуїтивних оцінок до об'єктивних обґрунтованих методів оцінки результатів навчання. Однак, як і будь-яке інше педагогічне нововведення, цей крок повинен здійснюватися на науковій базі,

спираючись на результати педагогічних експериментів і наукових досліджень. Тестування не повинно замінити традиційні методи педагогічного контролю, а має лише в деякій мірі доповнити їх [3, с. 27].

Виходячи з вищенаведеного, можна виділити ряд переваг методу тестування, а саме:

1. Об'єктивність результатів, незалежність позначки від особистих суджень, симпатій вчителя;
2. Економічність в часі (при проведенні і перевірці);
3. Створення однакових умов контролю для всіх учнів;
4. Універсальність, можливість охоплення всього навчального курсу.

Завдання тестів не повинні бути спрямовані на механічну пам'ять, тобто включати точні формулювання з підручника або фрагменти з нього, також не повинні містити підказок. Важливо, щоб учні були заздалегіть ознайомлені з технологією виконання як тестів взагалі, так і конкретно запропонованого тесту зокрема – в цьому запорука його успішного виконання [4, с. 312].

Тестовий контроль з польської мови передбачає системний підхід до організації і включає всі чотири основних види контролю: поточний, тематичний, рубіжний і підсумковий. Кожен з цих видів контролю має свої особливості і оцінює знання за конкретний період або розділ вивченого матеріалу. На основі результатів тестування вчитель отримує інформацію про якість засвоєння навчального матеріалу з польської мови, що дає можливість своєчасно коригувати весь процес навчання і сприяє його оптимізації та ефективності [7, с. 284].

У практиці навчання польської мови учителі широко використовують тестові форми для контролю рівня сформованості комунікативної компетентності, в тому числі і для перевірки розуміння змісту текстів. Як правило, основними тестовими завданнями, які

пропонуються школярам, є завдання альтернативного вибору. Після прочитання тексту учням дається кілька тверджень, з якими потрібно або погодитися, або їх спростувати.

У навчанні іноземних мов застосовується лінгводидактичне тестування. Лінгводидактичним тестом називається підготовлений відповідно до певних вимог комплекс завдань, які попередньо випробовувались з метою встановлення їх якості і які дозволяють виявити в учасників тестування рівень їх лінгвістичної і/або комунікативної компетенції та оцінити результати тестування за попередньо виведеними критеріями [5, с. 187].

У сучасні теорії та практиці тестового контролю нараховується багато різновидів тестів: залежно від мети, характеру та функцій контролю, форми відповіді. В рамках кожного типу можна виділити кілька видів тестових завдань в залежності від форми варіантів відповідей. До тестових завдань закритого типу належить:

- альтернативний вибір – учень повинен відповісти «так» чи «ні»;
- встановлення відповідності – пропонується встановити відповідність елементів двох списків;
- множинний вибір – необхідно вибрати один варіант або кілька правильних відповідей із наведеного списку;
- встановлення послідовності – учень повинен розташувати елементи списку в певній послідовності.

До тестових завдань відкритого типу належить:

- доповнення – учень повинен сформулювати відповіді з урахуванням передбачених у завданні обмежень (наприклад, доповнити пропозицію);
- вільний виклад – учень повинен самостійно сформулювати відповідь [1, с. 48].

Отже, можна зробити висновок, що за допомогою тестових завдань повністю оцінюється рівень засвоєння знань, набуття вмінь та навичок. Тестовий контроль сприяє підвищенню мотивації до вивчення іноземної мови даючи стимул для подальшого навчання. У зв'язку з цим повністю реалізовується стимулююча функція контролю, яка розкриває перспективи успіху школяра, створює і підтримує позитивний емоційний настрій, викликає бажання вчитися, сприяє формуванню адекватної самооцінки результатів власної діяльності.

Список використаних джерел

1. Гальська Н.Д. Теорія і практика навчання іноземних мов. Початкова школа: Методичний посібник/ Н. Гальська, З. Нікітенко. – М.: Айріс-прес, 2004. – 204 с.
2. Гембарук А.С. Методика вивчення іноземної мови в таблицях і схемах: Методичний посібник/ А. Гембарук. – Умань: ПП Жовтий, 2010. – 144 с.
3. Дюканова Н.М. Проблеми застосування тестів під час вивчення іноземної мови. Нові технології навчання: Науково-методичний посібник/ Н. Дюканова. – К.: Інститут інноваційних технологій і змісту освіти, 2007. Вип.46. – с. 26-31.
4. Голубєва Н.В. Комп'ютерне тестування як одна з форм сучасного контролю знань. Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи: Зб. наук. праць/наук. ред. Н.В. Голубєва, А.О. Дурєєв, С.М.Бондаренко, М.М. Мурін. – Львів: ЛДУБЖД, 2006. – Вип.1. – с. 309-313.
5. Ніколаєва С.Ю. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник. Вид. 2, випр. і перероблене/ Кол. авторів під керівництвом С. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2007. – 328 с.
6. Miodynka W. Nowa generacja w glottodydaktyce polonistycznej. – Kraków: UNIVERSITAS, 2009. – 228 s.

7. Lipińska E. Z zagadnień dydaktyki języka polskiego jako obcego. –
Kraków: UNIVERSITAS, 2006. – 340 s.